

Nøkur hugskot til undirvísingina

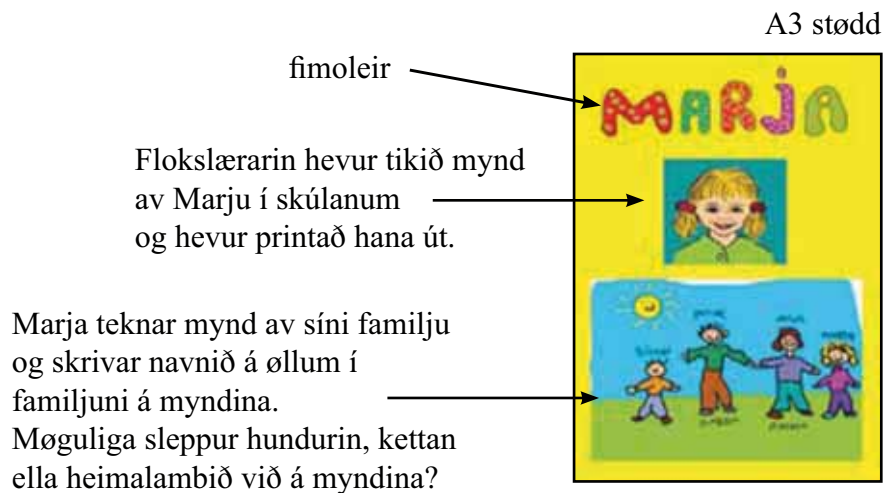
Bókstavirnir úr fimoleiri

Tað ber eisini til at býta næmingarnar í bólkar, sum leita eftir ymiskum bókstavum.

Vit kunnu t.d. hava fyra bólkar, sum leita eftir fyra ymiskum bókstavum, t.d. Áá, Ll, Ss og Íí.

Aftaná kunnu næmingarnir tosa um úrslitið, leggja fram fyri hvørjum øðrum og siga frá, hvat teir hava funnið.

Børnini evna og pynta bókstavirnar í sínum navni úr fimoleiri. Teir verða síðan límaðir á kartong.

Børnini kunnu móguliga evna nakrar eyka bókstavir, sum so kunnu brúkast til ymiskt staviarbeiði. Magnetir kunna verða límaðar á baksíðuna, og bókstavirnir hongdir á magnettalvu.

Dømi um hvussu vit kunnu læra ein nýggjan bókstav

- ☉ Í dag fara vit at læra ein nýggjan bókstav. Nú skulu tit vita, um tit duga at finna útav, hvussu bókstavurin ljóðar. Eg sigi nú nøkur orð, sum øll byrja við hesum bókstavinum. Tá ið tit halda tykkum vita, hvat ljóðið er, skulu tit rætta fingurin upp.

Um vit t.d. skulu læra **bókstavin Tt**, kann lærarin, meðan hann leggur dent á at siga **/t/-ljóðið** týðiliga, siga:

Tummas, tú, tunna, tok, Tina, tá ...

Lærarin sigur síðan orðini – eitt og eitt – og børnini endurtaka tey.

- ☺ Hværjum ljóði halda tit, at øll hasi orðini byrja við?

Onkur næmingur, sum kennir bókstavin, sigur, at hatta er bókstavurin **Tt**.

Lærarin sigur, at tað er rætt. Bókstavurin eitur **Tt**. Men hvussu ljóðar hann?

Komið verður fram til, at bókstavurin ljóðar **/t/**.

Tá ið øll hava *spælt sær við /t/-ljóðið*, kann lærarin fáa børnini at endurtaka orðini saman við sær. Hann tekur síðani samanum:

- ☺ Hesin bókstavurin eitur altso **Tt**, men ljóðar sum **/t/**.

Gev gætur!

Henda venjingin kann í dagligu undirvísingini nýtast sum spæl:

- ☺ Gita, hvør bókstavur er fremst í hesum orðunum?

Dømi um ljóðvenjing

Tá ið vit arbeiða við einum bókstavi, t.d. **Áá**, og næmingarnir skulu telja og lita øll **Áá**, sum eru í sanginum, er tað góð ljóð-venjing, um lærari og næmingar gjøgnumganga sangin saman.

- ☺ Nú fari eg at lesa sangin fyri tykkum, og saman fara vit at telja, hvussu nógv **/á/-ljóð**, vit finna.
Tit mugu hava allar fingrarnar klárar, og hvørja ferð tit hoyra eitt orð, sum hevur **/á/-ljóðið** í, skulu tit telja á fingrunum.
Eg fari at skriva strikur á talvuna fyri hvørt **/á/-ljóð**, sum tit finna.

Men tit mugu siga mær, hvørjum orði, tit hoyrdu /á/-ljóðið í.
Tá ið eg lesi *Dukka mín er blá*, so siga tit *blá*, tí har er eitt /á/-ljóð í.

Eg skrivi so eina striku á talvuna.

Eru tit klár?

Tað eru ikki allir sangir, sum eru egnaðir at nýta til hesa ljóðvenjingina, tí uppgávan má ikki vera ov torfør.

Í tekstinum má *ljóðið* hoyrast týðiliga, og tað er best, um tað ikki eru alt ov nógv orð, sum hava bókstavin í.

Tað kann vera gott at fáa ein *næming* upp til talvuna at telja og skriva niður.

Aftaná seta børnini ring um ella lita øll *Áá* á síðuni.

Tú kanst eisini velja at lesa eina *stutta søgu* fyri børnunum og biðja tey lurta eftir einum ávísum ljóði fyrst í orðunum. Lærarin sigur tann ávísa bókstavin eyka týðiliga:

‘Eina ferð var tað ein *sssslanga*, *sssum sssólaði ssær ...*’

Nøvnini á børnunum

Børnini eru spent, tá ið *teirra* bókstavur, t.e. tann bókstavurin, sum teirra navn byrjar við, verður gjøgnumgingin.

Teimum dámar væl, at vit gera eitt sindur burtur úr teirra bókstavi.

Tá ið bókstavurin ***kk*** verður gjøgnumgingin, kunnu vit lata børnini, ið byrja við ***K*** seta navnið hjá sær á veggini.

Vit kunnu t.d. nýta bókstavirnar á *Bókstavasiðunum*, sum fáast á heimasíðuni hjá Føroya Skúlabókagrunni, www.fsg.fo – undir *Súlan*, *avritssiður*.

Navnið kann verða fest við læraratyggingummi ella magnetum, um vit hava eina magnettalvu.

K R I S T I N A

Ella

K r i s t i n a

Nøvnini á børnunum eru góð at brúka í bókstava- og ljóðarbeiði.

- Vit telja bókstavir. Hvør hevur flestar/fæstar bókstavir í navninum?
- Hvussu nógvar reyðar og hvussu nógvar bláar bókstavir hava tit í tykkara navni?
- Hvussu ljóðar fyrsti bókstavur í tykkara navni?
- Hvussu nógv klapp eru í navninum?

Klapp/stavilsí

Børnini sita í ringi á gólvinum. Ein bóltur verður rullaður ímillum tey, og børnini klappa nøvnini hjá hvørjum øðrum.
Kri-sti-na, Pe-tur, Tó-rur, A-ri ...

Kristina fær bóltin og sigur navnið hjá sær, hini klappa, meðan tey endurtaka navnið Kri-sti-na. Hon rullar nú bóltin til tann næsta ...
Hetta kann eisini vera ein góður máti hjá børnunum at læra nøvnini hjá hvørjum øðrum.

Vit kunnu eisini nýta onnur orð. Børnini finna upp á orð, sum hini skulu klappa.

- Børnini eru frammanundan samd um, hvussu nógv klapp/stavilsí orðini skulu hava, sum tey skulu finna uppá.
Bólturin verður rullaður, og tann, ið fær hann, skal finna eitt orð, sum t.d. hevur tvey klapp/stavilsí.
Barnið sigur eitt orð, hini klappa fyri at kanna, um orðið hevur tvey stavilsir.
- Børnini sita í ringi. Tann, ið fær bóltin, skal siga eitt orð við *einum* stavilsí, og øll klappa orðið. Tann næsti sigur eitt orð við *tveimum* stavilsísum o.s.fr.

Hvør sleppur fyrst heim í dag?

Vit kunnu halda áfram upp til *fýra-fimm* stavilsi, og fara so niður aftur til *eitt* stavilsi ...

Tá ið børnini skulu heim aftan á loknan skúladag, dámar teimum væl at spæla eitt spæl um, í hvørji raðfylgju tey skulu fara út úr skúlastovuni.

Tá ber til at nýta nøvnini hjá børnunum.

Børnini standa aftan fyri stólarnar, taskan er pakkað, og tey eru klár at fara heim.

☺ Lærarin sigur:

- Tann, ið hevur navn, sum byrjar við *A*, sleppur fyrst út í dag.
Lærarin nevnir ymiskar bókstavir hvønn dagin.
Hann kann t.d. hava ein bunka við øllum bókstavunum í.
Teir kunnu vera lamineraðir og gjørdir sum vanlig spælikort. Hann tekur tilvildarligar bókstavir úr bunkanum.
- Lærarin blandar kortbunkan, og ein næmingur velur trý kort. Tann, ið byrjar við *S*, *T* ella *N* sleppur fyrst út í dag.
Næmingurin tekur trý kort afturat o.s.fr.
- Tann, ið hevur bókstavin *a* ella *e* í navninum, sleppur fyrst út í dag.
- Tann, ið hevur 4/3/2/1 klapp (stavilsi) í navninum, sleppur fyrst heim í dag.
- Tann, sum hevur flest klapp (stavilsi) í navninum, sleppur fyrst heim í dag.
- Tann, sum hevur fæst klapp (stavilsi) í navninum, sleppur fyrst heim í dag.
- Tann, ið hevur navn, sum byrjar við sjálvljóði, sleppur fyrst út í dag.
- Tann, ið hevur navn, ið byrjar við hjáljóði, sleppur fyrst út í dag.
- Tann, ið hevur 6 ella fleiri bókstavir í navninum, sleppur fyrst út í dag.
- Tann, ið hevur 5 ella færri bókstavir í navninum, sleppur fyrst út í dag.
- Tann, ið hevur ljóðið */r/* aftast í navninum, sleppur fyrst út í dag.

Sjálvljóð
hjálfjóð
tvíljóð

Onnur ljóð kunnu eisini vera: /s/, /n/, /l/, /p/, /t/ o.s.fr.

- Tann, ið hevur ljóðið /r/ inni í navninum, sleppur fyrst út í dag.
Onnur ljóð kunnu eisini vera: /s/, /e/, /l/, /a/, /t/ o.s.fr.

Vit kunnu frá byrjan læra børnini um *sjálvljóð*, *hjálfjóð* og *tvíljóð*.
Børnini síggja reyðar og bláar bókstavir frá fyrstu síðu, og tað kann vera ein hjálp hjá teimum at vita, hví tað er so.

Á veggnum eru allir bókstavirnir – litaðir *reyðir*, *bláir* og *appilsingulir*. Vit kunnu eisini hava bókstavirnar litaðar á eini bókstavatalvu. Áðrenn vit byrja, kunnu vit tosa um allar bókstavirnar saman. Í fyrstu atløgu ber væl til bert at tosa um *litirnar*, *reyðar*, *bláar* og *appilsingular* bókstavir, og ikki nøvnini *sjálvljóð* og *hjálfjóð*. Lærarin metir sjálvur um, hvat ið best er at gera.

Í hesi vegleiðing hava vit valt at nýta heitini *sjálvljóð* og *hjálfjóð*, men tó ber tað væl til at taka hetta ígjøgnum uttan at nevna heitini. Børnini kunnu so seinni læra hetta.

Lærarin peikar á bókstavatalvuna.

- ☉ Áðrenn vit fara at læra um okkara fyrsta bókstav, skal eg siga tykkum eitt sindur um allar bókstavirnar. Á hesari talvuni hava vit allar bókstavirnar. Síggja tit, at summir eru *reyðir* og aðrir *bláir*? Og summir bókstavir eru *appilsingulir*? Tað er ein orsök til, at teir eru litaðir soleiðis.

Teir reyðu bókstavirnir eru allir *sjálvljóð*.

Teir eita sjálvljóð, tí teir duga *sjálvir* at siga, hvussu teir eita; teir duga at siga navnið hjá sær.

Bókstavurin *Á* er eitt *sjálvljóð*. Hann dugir at siga navnið hjá sær [ʔa], uttan at nakar hjálpir honum.

Teir bláu bókstavirnir duga ikki sjálvir at siga navnið hjá sær. Teir mugu hava onnur ljóð at hjálpa sær, tá ið teir siga navnið. Teir eita *hjálfjóð*, tí teir mugu hava onnur ljóð *hjá* sær, tá ið teir siga navnið.

Einsamallir duga *hjálfjóðini* bara at siga nøkur *ljóð*.

Bókstavurin *Ff* dugir ikki at siga navnið hjá sær [ɸ:].

Hann dugir bara at fýsa /fff/.

Um ein bókstavatalva er í flokkinum, kann lærarin taka nøkur dømi við *ljóðunum* hjá *reyðum* og *bláum* bókstavum.

Lærarin peikar á ymiskar bókstavir, meðan hann sigur *ljóðini*.

- ☉ Hesin bókstavurin er reyður, og hann eitur *Ii*. Hann dugir sjálvur at siga ljóðið /iii/.
- Hesin bókstavurin er bláur, og hann eitur *Ss*. Hann dugir bara

at fýsa sum ein slanga /*sss*/
Hesin er eisini bláur; hann eitur ***Kk***. Hann dugir ikki at siga ***Kk*** [kɔa], men bara ljóðið /***kkk***/ o.s.fr.

So hava vit hesar bókstavirnar, sum eru **appilsingulir**.
Sígga tit, at teir eru tveir saman. Tá ið teir standa saman soleiðis, eita teir **tvíljóð**.

Tví merkir *tvey* ella *tveir*, og tit síggja eisini, at teir standa tveir og tveir saman.

Teir appilsingulu bókstavirnir duga – líka sum teir reyðu – at siga navnið hjá sær.

Nú vita vit, at **sjálvljóð** og **tvíljóð** duga at siga navnið hjá sær, meðan **hjáljóð** mugu standa saman við øðrum bókstavum fyri at siga navnið hjá sær.

Vit fara at minna okkum á hetta, hvørja ferð vit læra ein nýggjan bókstav.

Raddað/ óraddað ljóð

Summir bókstavir eru raddaðir, aðrir óraddaðir.

Í gjøgnumgongdini av teimum einstøku bókstavunum, kann tað við hvørt vera ein hjálp at tosa um, hvørt røddin hoyrist ella ikki, tá ið vit siga *ljóðið* hjá bókstavinum.

Hetta er tó *aloftast ikki neyðugt*, tí hjá nógvum bókstavum er ljóðið lætt at hoyra.

Um vit skulu greiða næmingum frá *raddaðum/óraddaðum ljóði*, mugu vit gera tað sera einfalt.

- ☺ Summir bókstavir tosa soleiðis, at vit hoyra røddina, tá ið vit siga *ljóðið* hjá bókstavinum.

Vit hoyra t.d. røddina, tá ið vit siga *ljóðið /m/*.

Vit kunnu eisini føla tað á barkanum.

Roynið at siga */m/* og leggið fingrarnar á barkan, so føla tit *ljóðið*.

Ljóðið hjá bókstavinum ***Ss*** hoyrist ikki. Roynið at siga */sss/* og leggið hondina á barkan, so merkja tit einki.

Tað er bert luft, ið verður físt út úr munnum.

Skiftið ímillum at siga *ljóðið /m/* og *ljóðið /s/*, meðan tit halda fingrarnar á barkanum, so merkja tit munin.

Tað er **ikki** ætlanin, at børnini skulu læra sum uttanatslæru, hvør bókstavur nú hevur raddað ljóð ella ikki.

Hetta er ein upplýsing afturat um bókstavin, og kann hetta ljóðarbeiði vera við til at hjálpa summum børnum at minnst og kenna bókstavin og bókstavaljóðið aftur.

Øll **sjálvljóð** og **tvíljóð** eru raddað.

Raddað **hjáljóð**: /v m n l r j/

Óraddað **hjáljóð**: /p t k f h/
/b d g/ eru aloftast óraddað í føroyskum,
men kunnu vera raddað.

Ein og eitt

Um vit skulu skriva náttúrligan tekst, eru vit noydd at brúka **ein** og **eitt**, og tí eru hesi bæði orðini góð at duga **beinanvegin**.

Tað vísir seg at vera trupult hjá børnum at minnst orðamyndirnar **ein** og **eitt**, og tí er tað eitt gott hugskot at hava hesi orðini á veggnum, soleiðis at børnini altíð kunnu hyggja at teimum fyri at minna seg á, hvat er hvat.

Lærarin kann skriva orðini á tvey A4-ørk, **ein** á annað og **eitt** á hitt. Tað kann eisini gerast meira spennandi, um bókstavirnir t.d. verða kliptir út úr kartong.

- ☺ Á hesum pappírnum havi eg skrivað orðini **ein** og **eitt**. Eg fari nú at heingja tey á vegg, og so fara tit at hjálpa mær at heingja hóskandi myndir við síðuna av.

Lærarin heingir **ein** og **eitt** á vegginn og biður børnini koma upp at heingja myndirnar við síðuna av.

☺ Hvat havi eg her? **Ein** mána. Hvar skal *mánin* heingjast?

Afturat teimum orðunum, sum lærarin kemur við, kunnu børnini móguliga tekna myndir at heingja saman við orðunum.

ein

eitt

**Nøkur dømi um,
hvussu vit
kunnu arbeiða
við teksti**

Tá ið vit arbeiða við teksti, er nógv ymiskt, ið vit kunnu gera.
Her eru nøkur dømi:

- Telja orð, millumrúm.
- Telja punktum.
- Telja setningar. Kanska eisini í sanginum, møguliga í einum ørindi.

- Skriva ein setning av.
- Finna orð, sum byrja við stórum bókstavi.
- Býta samansett orð sundur, t.d. *skúla-taska*.

- Finna orð við einum ávísnum bókstavi í *forljóði*, *innljóði* og *útljóði*.

- Finna orð við 2, 3, 4 og 5 bókstavum.
- Finna tað longsta orðið í tekstinum.

- Finna *stytsta orðið* / *stytstu orðini* í tekstinum.
- Seta prikk undir *sjávljóðini*, býta orðið í *stavilsi*.
- Gera næmingarnar varugar við ljóðsamansetingar í orðum við at klappa stavilsi.

- Finna orð við 2, 3 og 4 stavilsum (klappum).
- Spæla við rím og *rímmynstur*, so sum *lá, má, fá, sá, gá, tá ...*
- Finna orð, sum ríma í tekstinum.
Við hjálp frá læraranum kunnu næmingarnir finna orð, sum ríma í sanginum. Tá kann tað vera, at næmingarnir kenna *ljóðið* heldur enn *bókstavirnar*.
Her kann eisini verða tosað um, hvat tað er, sum er broytt í orðunum, og hvat tað er, sum ger, at orðini ríma.
Hvør partur av orðinum er broyttur, hvat ljóð er skift út?

- Finna orð, sum ikki eru ljóðrøtt.
- Arbeiða við tekstfatan.
Arbeiða við hugtøkum, læra nýggj orð og máliskur.
- Býta sundur stuttar setningar í einstøk orð.

Vísa børnunum, at raðfylgjan í setninginum hevur týðning, tað er ikki líkamikið, hvussu setningurin verður settur saman aftur (t.d. putlisøgur).

- Gera setningar, spæla við orðum.
Skriva ein setning á talvuna við orðum úr tekstinum.
Síðan verða orðini sett øðrvísi saman, møguliga til ein spurning.

Dømi: Sólin sá eina mús.
Eina mús sá sólin.
Sá sólin eina mús?

Lærarin fær børnini við og letur tey koma við hugskotum.

Venjingarnar kunnu takast á talvuni. Tað ber eisini til at lata næmingarnar sjálvar royna seg, ella tveir og tveir næmingar arbeiða saman. Børnini kunnu skriva í skrivihefti og lesa fyri hinum, hvat ið tey hava fingið burturúr.

Vit arbeiða við stuttum og longum sjálvljóðum

Øll *sjálvljóðini* hava eitt **langt** ljóð og eitt **stutt** ljóð, og hetta mugu vit sum frálíður læra børnini.

Bókstavirnir eru ymiskir, tá ið vit hugsa um ljóð.

Hjá summum bókstavum hoyrast tey ymisku ljóðini týðiligari enn hjá øðrum, og summir bókstavir eru eisini lættari at lesa saman við øðrum bókstavum enn aðrir.

Sum vit hava skrivað í partinum til lærarasíðurnar, er tað tí ymiskt, hvussu nógv gerast skal burtur úr ljóðarbeiðinum við teimum ymisku bókstavunum.

Við hvørt eru orð við tveimum hjálfjóðum beint eftir sjálvljóðið trupul at lesa, og tí eru hesi orð vald frá í tekstinum.

Hetta merkir ikki, at vit ikki skulu gera børnini varug við, at til eitthvørt sjálvljóð eru bæði stutt og long ljóð.

Spurningurin er bert, nær hetta verður gjørt. Í fyrsta umfari halda vit okkum til tað ljóðið, sum líkist bókstavavninum mest. Sum frálíður læra børnini, at allir teir reyðu bókstavirnir hava bæði tað langa og tað stutta ljóðið.

Við summum bókstavum hava vit valt at læra børnini stutta og langa ljóðið beinanvegin. Hetta er m.a. í sambandi við bókstavin Ii, har ið ljóðið ikki broytist stórvegis.

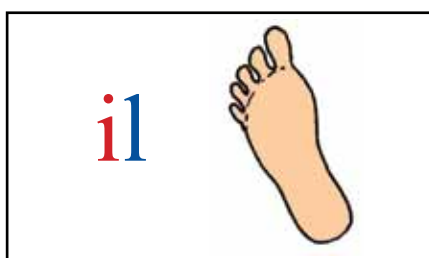
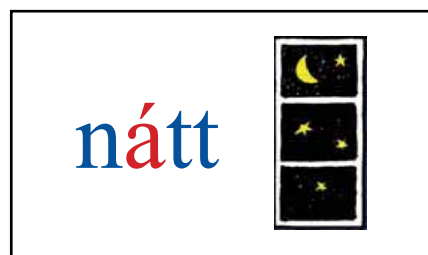
Tá ið ljóðið líkist heilt burturfrá bókstavaheitinum, hava vit mælt til at bíða við hesum ljóðinum til seinni.

- Tá ið vit hava **eitt hjáljóð** aftan á sjálvljóðið í orðinum, verður sjálvljóðið framborið langt, sum í orðinum **gás** [gas].
- Tá ið vit hava **tvey hjáljóð** beint aftan á sjálvljóðið í orðinum, verður sjálvljóðið framborið stutt, sum í orðinum **nátt** [nat:].

Til hetta ljóðarbeiðið kunnu vit gera okkum **ljóðkort**.
Vit finna orð, har stuttu og langu ljóðini hoyrast væl.

Á ljóðkortinum verða *sjálvljóðini* litað reyð, *tvíljóðini* appilsingul, og *hjáljóðini* blá.

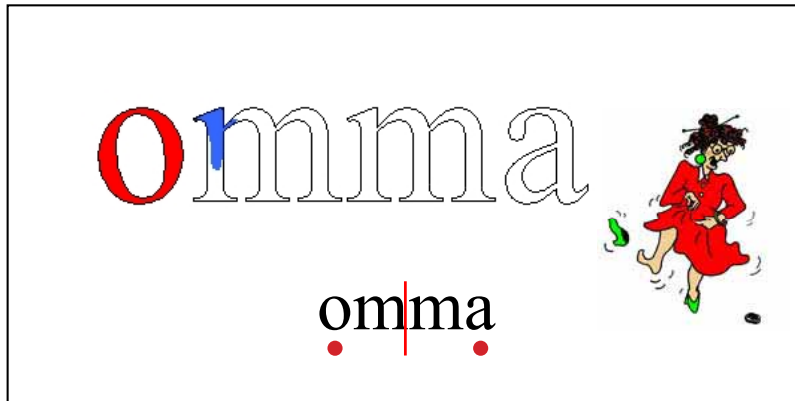
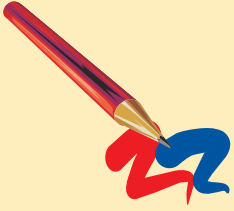
Tá er lætt at telja, hvussu nógv hjáljóð standa beint eftir sjálvljóðið. Hetta skuldi gjørt tað greiðari, tá ið børnini skulu læra um *stutta* og *langa* ljóðið.

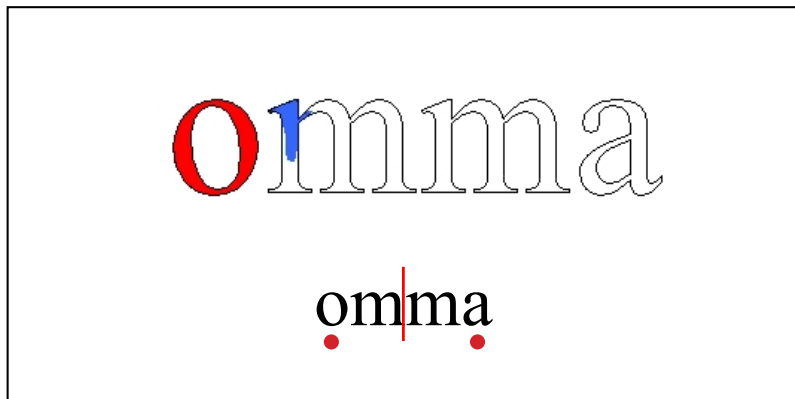
Nógv børn hava lætt við at læra ljóð, og tá ið tey fáa at vita um tey ymisku ljóðini hjá bókstavunum, læra tey hetta beinanvegin.

Men hjá summum børnum er ljóðarbeiði sera trupult.

Øll børn mugu læra um bókstavir og ljóð; men hjá teimum børnum, sum hava trupulleikar við ljóðum, er tað alneyðugt at arbeiðt verður miðvíst og málrættað við ljóðarbeiði.

Við mynd

Uttan mynd

Næmingurin tekur eitt orðakort og skal finna út av, hvørjir bókstavar eru reyðir, og hvørjir eru bláir. Síðan setir hann lit á. Hetta nýtist ikki at vera vakurt litað, men bert soleiðis, at vit síggja, at næmingurin veit, hvørjir bókstavar eru sjálvljóð, og hvørjir eru hjáljóð.

Bókstavrim

Síðan setir hann prikkar undir sjálvljóðini í orðinum, sum stendur niðanfyrri á orðakortinum, **omma**, klappar orðið og býtir tað sundur í stavilsí.

Orðakortini kunnu eisini lamineraast, so at vit kunnu brúka tey aftur. Vit hava ‘white-board’ pennar at lita við, so liturin lættliga kann vaskast av aftur.

Tá ið børnini duga allar bókstavirnar, kunnu vit gera hesa venjing:

Lærarin skrivar á talvubók, tí tá ber til at taka hugskotini fram aftur ein annan dagin.

Lærarin nýtir tjúkkkan tussjpenn at skriva við.

Lærarin sigur nøkur dømi um bókstavarim fyri børnunum:

Dunnan D duffar í dunnuhylinum.

Kópurin K klandrast á Kópavág.

Haran H hoppar í haganum.

Slangan S slangar sær í Sahara.

o.s.fr.

Síðan koma børnini við hugskotum, og lærarin skrivar tey á talvubókina. Øll hjálpast at og kunnu koma við viðmerkingum til tað, ið hini siga. Vit kunnu hava fleiri hugskot til sama bókstav.

Tá ið ein rúgva av hugskotum eru uppskrivað, velja børnini sær eitt av teimum at tekna til.

Allar tekningarnar verða hongdar á veggini; teksturin verður settur undir.

Haran H hoppar í haganum

Stavimynstur

sa

sá

se

si

sí

o.s.fr.

Á netinum, www.fsg.fo, eru stavimynstur, sum lærarin kann nýta í undirvísingini. Hugsanin er, at vit kunnu fáa hesi stavimynstur á veggini.

Vit kunnu sjálfandi læra ramsuna **sa, sá, se, si**, men vit kunnu eisini nýta hesi stavilsini sum partar av orðum. Lærarin kann heingja ramsuna á veggini og spyrja næmingarnar, um onkur teirra dugir at gera okkurt av stavilsunum til eitt orð.

- ☺ Hvør dugir at gera eitt orð burtur úr onkrum av stavilsunum á vegginum?

Onkur næmingur sigur helst, at **sá** longu er eitt orð, og tað er tað jú eisini. Onkur annar kemur upp og velur eitt stavilsí, t.d. **si**, sum kann gerast til **sita**. Onkur annar kann gera stavilsí **sa** til **sangur**, **se** verður til **seta** o.s.fr.

Næmingarnir duga kanska ikki at skriva orðini, sum teir koma við, og tí kunnu teir velja sær eitt stavilsí, skriva tað í heftið og tekna til.

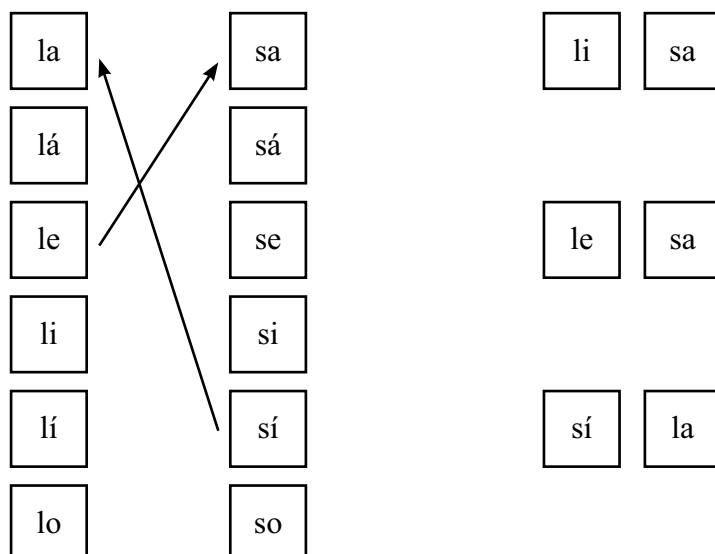
Dømi:

ja

Næmingurin skrivar stavilsíð **ja** í heftið, og teknað ein **jaguar**.

Síðan kann hann finna út av, hvussu orðið stavast.

Um vit hava tvey ella fleiri røð av stavimynstrum hangandi á vegginum lið um lið, kunnu næmingarnir royna at seta saman stavilsí burtur úr teimum ymiskum stavimynstrum.

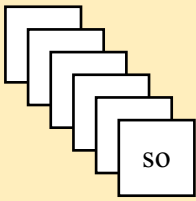

Hava vit fleiri ramsur á veggnum, kunnu vit fáa næmingarnar at velja sær ymisk stavilsi, gera orð og kanska skriva tey í eitt hefti. Næmingarnir kunnu hjálpast at, tað er loyvt at fáa hugskot frá hvør øðrum.

- ☺ Hvussu nógv ymisk orð kunnu vit fáa burtur úr stavimynstrinum? Duga tit at skriva tey í hefti? Hvussu nógv ymisk orð fáa vit sett saman í t.d. 3 minuttir?

Lærarin hevur kanska eina klokku, sum ringir, tá ið tíðin er farin.

Tað ber til at hava ein bunka við stavimynstrum, sum næmingarnir velja sær burturúr. Stavimynstrini kunnu vera laminaað. Næmingarnir kunnu arbeiða saman ella hvør sær. Uppgávan er at gera orð við hesum ávísa stavilsinum í t.d.:

ma

mamma, dáma

og

da

dansa, Ida, dagur

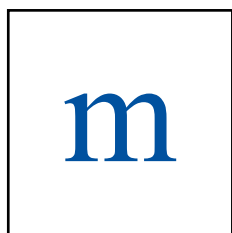
Orðini kunnu verða skrivað í heftið.

Omma

Bókstavirnir

Á sama hátt kunnu vit nýta bókstavakort. Næmingurin velur sær eitt kort úr rúgvuni.

Næmingurin skal so finna orð við bókstavinum m í. Lærarin kann gera av, um orðini t.d. skulu byrja við m, enda við m, ella hava m í miðjuni, ella at m bara er í orðunum. Næmingurin skrivar orðini í skriviheftið.

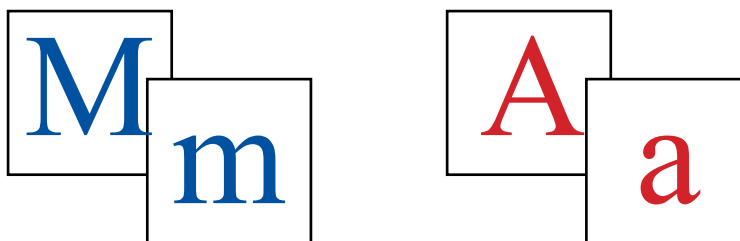
Stórir og smáir bókstavar, litaðir reyðir, bláir og appilsingulir eru tøkir á netinum, www.fsg.fo.

Ymiskt staviarbeiði

Vit kunnu nýta bókstavirnar til ymiskt staviarbeiði. Næmingarnir kunnu gera orð, sum verða skrivað í heftið. Teir gerast varugir við, at skalt tú skriva orð, mást tú nýta bæði **reyðar**, **appilsingular** og **bláar** bókstavar. Næmingarnir kunnu arbeiða saman ella einsamallir.

Para bókstavar

Næmingarnir kunnu para teir stóru og teir smáu bókstavirnar.

Minnisspæl

Eisini ber til at para bókstavirnar við at spæla minnisspæl (memory). Tá kann lærarin lata næmingarnar spæla við teimum bókstavunum, sum tey skulu læra júst tá.

Stavraðið

Bókstavirnir kunnu eisini nýtast til at læra stavraðið. Bókstavirnir verða lagdir í røttu raðfylgju frá Aa til Øø. Næmingarnir kunnu nýta bæði teir smáu og teir stóru bókstavirnar.

Myndir

Á heimasíðuni hjá Skúlabókagrunninum, www.fsg.fo, eru allar myndirnar, sum eru til tær ymisku bókstavsíðurnar. Hesar myndir kunnu nýtast til ymiskt ljóðarbeiði.

Flokka myndir

Nógvar ymiskar myndir liggja á gólvinum ella á einum stórum borði. Næmingar og lærari sita í ringi rundan um. Næmingarnir skulu nú flokka myndirnar eftir byrjanarbókstavi ella byrjanarljóði.

Mynd og orð

Tað ber til at para mynd og orð. Myndir og orð liggja runt ymsastaðni á borðinum ella á gólvinum. Børnini skiftast um at para tær ymisku myndirnar og orðini.

gás

Smáar søgur

Vit kunnu hava eitt pláss á vegginum, har vit seta saman ymiskar myndir frá bókstavasíðunum og harvið fáa smáar søgur burturúr.

Børnini velja sær myndir og seta saman til eina søga. Síðan siga tey søguna fyri hinum. Onkur lítil søga kann skrivast í heftið.

Hví hevur tú so langan háls, spurdi ein hani ein dagin ein giraff, sum kom framvið. Jú, sært tú, tað er tí ...

... at hálsurin skal røkka upp til høvdið, segði giraffurin.

Ein dagin, tá ið sólin skein oman og niðan, fóru ein roysningur, eitt sjósíl, ein lítill mús og eitt lamb at spæla krógva og blunda.

“Eg eri,” segði roysningurin og blundaði.

“Eitt, tvey trí ...” taldi hann, meðan hann helt væl fyri eyguni.

Øll hini fóru at krógva seg. “Kom við mær,” segði músin við lambið. “Eg veit eitt gott goymistað ...”